

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ за п.о. БЕОГРАД
Број: 6204
Датум: 22.04 2024 год.
Нови Београд, Булевар Михаила Пупина 113

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО „ВРАЊЕ“

Број: 1156

Датум: 19.04.2024.године

ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНА УПРАВЉАЊА

СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ

„ЦРНИ БОР У ПЕТКОВСКОЈ МАХАЛИ“

ЗА ПЕРИОД ОД 2015 ДО 2024. ГОДИНЕ

ВРАЊЕ, април 2024.године

С А Д Р Ж А Ј

1. Приказ главних природних и створених вредности – природни ресурси	3
2. Оцена стања животне средине заштићеног подручја	3
3. Преглед конкретних активности, делатности и процеса који представљају фактор угрожавања заштићеног подручја.....	4
4. Дугорочни циљеви заштите, очувања и унапређења и одрживог развоја.....	4
5. Анализа и оцена услова за остваривање циљева.....	4
6. Приоритетне активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности	5
7. Приоритетни задаци научно-истраживачког и образовног рада.....	6
8. Планиране активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора	7
9. Просторна идентификација планских намена и режима коришћења земљишта.....	7
10. Активности на промоцији вредности заштићеног подручја.....	8
11. Студијска (истраживачка), програмска, планска и пројектна документација потребна за спровођење циљева и активности	8
12. Облици сарадње и партнерства са локалним становништвом и другим власницима и корисницима напокретности	9
13. Активности и мере на спровођењу плана са динамиком и субјектима реализације плана управљања и начин оцене успешности његове примене ...	9
14. Финансијска средства и друге материјалне предпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начин њиховог обезбеђења.....	10

Увод

Скупштина општине Босилеград донела је Одлуку о проглашењу Споменика природе „Црни бор у Петковској махали“ („Сл.гл.Града Врања“, број 8/15).

Стабло црног бора у Петковској махали КО Црноштица, стављено је под заштиту кроз управљање Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ и проглашено је за заштићено подручје од локалног значаја, односно сврстава се у III (трећу) категорију заштите.

Општина Босилеград поверила је управљање Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ ЈП „Србијашуме“ Београд, по члану 6, Одлуке о проглашењу СП „Црни бор у Петковској махали“.

Непосредне послове управљача СП „Црни бор у Петковској махали“ обавља Шумско газдинство Врање, Шумска управа Босилеград.

План управљања Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године је први плански документ на који је надлежни орган, општина Босилеград издала сагласност број 501-83-3/2016 од 07.06.2016. године.

1. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ И ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Споменик природе „Црни бор у Петковској махали“ налази се у југоисточној Србији, на територији општине Босилеград у Пчињском округу, село Црноштица на КП број 1823, КО Црноштица, у својини Републике Србије, део 1/1. Површина Споменика природе износи 433 м² и пропорционална је површини круга пречника крошње. Налази се на надморској висини од 1150 м.

Заштита је проглашена ради очувања дендролошке и хортикултурне вредности стабла црног бора, његове аутентичности, интегралности, пејзажне атрактивности, старости, димензија и очуваности, као вредног елемента пејзажне структуре села Црноштице.

2. ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Општа оцена стања животне средине овог заштићеног подручја је добра, са очуваним биљним и животињским врстама и неизмењеним природним одликама. Заштићено подручје СП „Црни бор у Петковској махали“ има све елементе заштићеног

природног добра, где се морају поштовати сви параметри од репрезентативности, реткости, разноликости до изворности и целовитости.

У ближој околини заштићеног природног добра нема евидентираних загађивача.

3. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ, ДЕЛАТНОСТИ И ПРОЦЕСА КОЈИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ФАКТОРЕ УГРОЖАВАЊА

Због свог географског положаја и удаљености од насељених места ово подручје није угрожено. Не постоји угроженост од урбанизације. Евентуално се током сушних могу јавити пожари пошто се једним делом заштићено подручје граничи са приватним поседом, а они у планском периоду нису забележени.

4. ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Општи концепт заштите СП „Црни бор у Петковској махали“ заснива се на законским основама и досадашњим искуствима у управљању заштићеним подручјем.

Под управљањем заштићеним природним добром подразумева се развијен систем мера и активности којима се уређују сва питања од значаја за успешно планирање и спровођење мера заштите, очувања и унапређивања посебних природних вредности, рационално и планско коришћење (одрживо коришћење) природних ресурса, обезбеђивање њихове функције уз поштовање начела очувања природних вредности и равнотеже природних екосистема као и функционално уређивање за потребе дозвољених видова коришћења и најповољнијег развоја уз стално утврђивање и праћење стања у природи.

План управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ карактерише принцип активне заштите где нису дозвољене никакве активности осим научно-истраживачких, односно концепт интегрално-развојне заштите на коме се и заснива „одрживи развој“.

На подручју Споменика природе „Црни бор у Петковској махали“ утврђен је режим заштите III (трећег) степена и циљ заштите који се реализовао кроз чување и редовно одржавање заштићеног стабла, спровођењем одговарајућих мера неге, заштите и ревилатизације и уређењем.

5. АНАЛИЗА И ОЦЕНА УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ДУГОРОЧНИХ ЦИЉЕВА ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Доношењем Плана управљања који треба да буде усаглашен са законским прописима и пратећим актима, као и са осталим плановима и програмима везаним за ово заштићено подручје (шумске, ловне основе, просторни планови ...), стварају се основни предуслови за остваривање планираних циљева заштите и развоја заштићеног подручја.

У планском периоду вршено је организовање, опремање и стално кадровско оспособљавање, што је још једна од основних претпоставки за остваривање самог Плана управљања.

Неопходан услов у остваривању задатих циљева који је континуирано актуелан, односи се на сталну сарадњу и заједнички рад управљача, локалне самоуправе и надлежних институција као и министарстава.

Можда, практично најважнији услов у остваривању задатих циљева јесте обезбеђивање неопходних финансијских средстава.

У протеклом периоду финансирање подручја је релизовано из два извора: општина Босилеград и сопствена средства ШГ „Врање“

6. ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА ЗАШТИТИ, ОДРЖАВАЊУ, ПРАЋЕЊУ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊУ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Концепција, односно стратегија заштите и развоја СП „Црни бор у Петковској махали“ дефинише основне правце заштите и развоја овог заштићеног природног добра тако да се остварују одређени принципи и то: принцип очувања, заштите и унапређења биодиверзитета, принцип дугорочног планирања, принцип интегрално развојне заштите, а то подразумева и детаљну разраду система финансирања заштите и развоја, обезбеђивање дугорочних координираних научних и стручних истраживања, успостављање информационог система, сталну обуку кадрова који раде на пословима управљања заштићеним природним добрима као и нормативно регулисање управљања заштићеним природним добрима (Закон о заштити природе).

У том смислу приоритетне активности у планском периоду су биле:

- Очување локалитета СП „Црни бор у Петковској махали“;
- Заштита и очување станишта;
- Усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса са потребама заштите и очувања;
- Успостављање и развој научних, едукативних и културно-просветних активности.
- Сарадња са релевантним институцијама на свим нивоима;
- Одговарајућа презентација заштићеног природног добра.

Приоритетни задатак ЈП „Србијашуме“ - ШГ „Врање“ је био одржавање успостављене одговарајуће организованости у погледу управљања, односно старања заштићеним добром, на бази поверених послова и утврђених обавеза у складу са законским и пратећим прописима.

У оквиру наведеног управљач је:

- Обезбедио спровођење прописаног режима заштите и очување природног добра;
- Ускладио развојне активности са циљевима у очувању и унапређивању овог добра;

- Води рачуна о спровођењу научно истраживачких, васпитно образовних, културних и других активности;

Поред наведеног управљач је:

- извршио обележавање постављањем ознака заштићеног подручја;
- организовао и опремио чуварску службу;
- доносио годишње програме управљања: Програме управљања и Извештаје о остваривању програма управљања за заштићено природо добро;
- успостављање јединствене базе података за ЈП „Србијашуме“, и констатно ажурирање.

Управљање овим природним добром претпоставља: добру организованост и опремљеност за извршавање поверених послова, развијен систем планирања заштите, ажурно извршавање законских обавеза и успостављање материјалних претпоставки за извршавање програмираних послова заштите.

У оквиру сарадње са заинтересованим странама и са корисницима простора управљач је реализовао:

- сарадњу са надлежним министарствима
- програмска сарадњу са стручним установама (Завод за заштиту природе Србије, Завод за урбанизам, Институту, Факултети и др.)
- програмску сарадња са планинарима, извиђачима, еколошким покретима, младим истраживачима и др.
- сарадњу са М.З. и општином Босилеград
- сарадњу са ЈКП

7. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

У циљу очувања и унапређења, као и што стручнијег и квалитетнијег управљања заштићеним подручјем неопходно је вршити стална истраживања. У овом смислу, управљач се највише ослања на опште смернице у испуњавању задатака научно-истраживачког рада и на релевантне научне установе, а пре свега на стручне екипе Завода за заштиту природе Србије.

Научно-истраживачке активности треба да су регулисане и усклађене са Планом управљања и Годишњим програмима, а резултати и документација истраживања треба да буду похрањени код управљача уз евентуално формирану базу података.

У планском периоду није било интересовања од стране научноистраживачких и стручних организација за истраживања локалитету СП „Црни бор у Петковској махали“.

Задаци у оквиру образовно-васпитног рада реализују се путем сарадње са туристичким, планинарским и другим сличним удружењима, као и евентуалним организовањем посета овом заштићеном простору.

8. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ НА ОДРЖИВОМ КОРИШЋЕЊУ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ, РАЗВОЈУ И УРЕЂЕЊУ

У претходном планском периоду управљач је спроводио активности следеће активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора:

- чување заштићеног подручја;
- обележавање заштићеног подручја постављањем табли обележавања и њиховим одржавањем,
- константно праћење здравственог стања заштићеног стабла;
- уређење заштићене површине кошењем и уклањањем вегетације.

9. ПРОСТОРНА ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПЛАНСКИХ НАМЕНА КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Стабло црног бора у Петковској махали, стављано је под заштиту кроз управљање Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ и проглашено заштићеним подручје од локалног значаја, односно сврстано у III (трећу) категорију заштите.

Увидом у документацију Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности Босилеград, власник простора заштићеног природног добра кп. бр. 1823, КО Црношtica, површине 00 06 07 ha је Република Србија, Месна канцеларија Црношtica.

Режимом заштите III степена, поред забрана из Закона о заштити природе и Уредбе о режимима заштите, забрањује се и:

- сеча стабла, ломљење грана, кидане четина, уништавање коре и кореновог система или предузимање било којих радњи и активности које би нарушиле, односно оштетиле његова битна својства или довеле у питање биолошки опстанак стабла;
- садња било каквог декоративног зеленила, на делу заштићене површине око дебла црног бора;
- ложење ватре, депоновање смећа и другог отпада у заштићеној површини;
- изградња надземних и подземних енергетских водова на подручју природног добра;
- раскопавање и депоновање земље на заштићеној површини природног добра;
- уништавање кореновог система и дебла приликом извођења било каквих радова у непосредној близини;
- испуштање отпадних и загађених вода на заштићену површину Споменика природе;
- постављање (укуцавање) табли и других обавештења на деблу заштићеног стабла;
- извођење грађевинских радова и активности у заштићеној површини Споменика природе који могу негативно да утичу на стабло, тј. наруше и оштете вредности природног добра.

ограничава се и:

- научно – истраживачки рад и праћење стања природних реткости;
- све биолошко - техничке мере заштите и неге за које се процени да су неопходни за одржавање виталности стабла храста сладуна (третман против ентомолошких и фитопатолошких обољења, уклањање сувих грана, заштита пресека,...), а под условима које утврђује Завод за заштиту природе Србије;
- постављање табли и ознака у циљу информисања и упозорења;
- редовно одржавање целокупне заштићене површине Споменика природе (кошење траве око дебла);
- сакупљање семена у циљу научних истраживања природних споменика посебних природних вредности, а све у циљу очувања генофонда и оснивања банке гена.

10. АКТИВНОСТИ НА ПРОМОЦИЈИ ВРЕДНОСТИ

Полазећи од □ планираних мера и активности на спровођењу заштите, коришћења и одрживог развоја заштићеног подручја, промоција заштићеног подручја СП „Црни бор у Петковској махали“ спроводила се:

- у оквиру WEB презентације заштићених подручја којима управља ЈП „Србијашуме“;
- организовањем и учешћем у различитим акцијама поводом обележавања Дана заштите природе, Светског дана вода, Светског дана шума, Светског дана заштите биодиверзитета, Светског дана заштите животне средине, Светског дана планина и др.

11. СТУДИЈСКА (ИСТРАЖИВАЧКА), ПРОГРАМСКА, ПЛАНСКА И ПРОЈЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ НА ЗАШТИТИ, ОЧУВАЊУ, УНАПРЕЂЕЊУ И ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ

Законом о заштити природе („Службени гласник Републике Србије“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18.- др.закон и 71/21- исправка), детаљно су дефинисане обавезе Управљача по питању документације коју мора да уради (и уреди) за заштићено подручје:

- Акт о проглашењу заштићеног природног добра;
- План управљања заштићеним природним добром (десетогодишњи плански документ);

- Програм управљања заштићеним природним добром који се реализује за одређену годину (и то као део производно-финансијског плана предузећа);
- Извештај о остваривању програма управљања заштићеним подручјем;
- Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби за заштићено природно добро.

Документација везана за научно-истраживачки рад и друге активности у оквирима Плана управљања, може да буде похрањена код Управљача уколико су исте спроведене, односно уколико постоји интресовање научних и других институција и организација а у складу са условима заштите природе Завода за заштиту природе Србије.

12. САРАДЊА СА ЛОКАЛНИМ СТАНОВНИШТВОМ И ДРУГИМ ВЛАСНИЦИМА И КОРИСНИЦИМА НЕПОКРЕТНОСТИ

Основни циљ успостављања и одржавања односа јесте заштита природног добра, поштовање одређеног режима коришћења и стварање услова за бољи развој подручја у функцији заштите.

У циљу унапређења заштићеног подручја реализована је сарадња са свим заинтересованим и надлежним субјектима и то:

- сарадња са надлежним министарствима;
- програмска сарадња са другим управљачима споменика природе у Србији;
- програмска сарадња са стручним установама (Завод за заштиту природе Србије, Завод за урбанизам, Институте, Факултети и др.);
- програмска сарадња са планинарима, извиђачима, еколошким покретима, младим истраживачима и др.
- сарадња са месним заједницама и општином Босилеград.

13. АКТИВНОСТИ И МЕРЕ НА СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА СА ДИНАМИКОМ И СУБЈЕКТИМА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА И НАЧИН ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ ЊЕГОВЕ ПРИМЕНЕ

План управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ реализовао се кроз годишње програме управљања у Шумском газдинству „Врање“ у оквиру надлежне Шумске управе „Босилеград“, на бази следећих активности и мера:

План управљања СП „Црни бор у Црноштици“ конципиран је по годинама и планираним видовима радова који се могу груписати у:

1. Израда планских докумената и аката обухватала је:

- Плана управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ за период 2025-2034. године (*субјект: управљач; динамика: 2024. година*);
- Годишњи програм управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ (*субјект: управљач; динамика: сваке године се ради и то до 15. новембра текуће за наредну годину, уз обавезу доставе општини Босилеград на давање сагласности*);
- Извештај о остваривању годишњег програма управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ (*субјект: управљач; динамика: сваке године се ради и то до 15. децембра текуће за наредну годину, уз обавезу доставе општини Босилеград*);

2. Обележавање СП „Црни бор у Петковској махали“

- Постављање и обнављање ознака-табли (управљач је реализовао из сопствених средстава од обављања делатности).

3. Чување СП „Црни бор у Петковској махали“:

- Унапређење рада и опремања чуварске службе, сагласно Правилнику о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја (управљач је реализовано је уз помоћ општине Босилеград и сопствених средстава од обављања делатности.). На чувању и праћењу стања овог добра запослен је стално један чувар заштићеног подручја, који је уједно и чувар СП „Црни бор у Црноштици“. У планском периоду чувар је положио испит за чувара заштићених подручја, извршена је набака униформе и легитимације у складу са прописаним правилницима. На стручном делу послова ангажовани су и други запослени.

4. Уређење СП „Црни бор у Петковској махали“

- Извршено је постављање и обнављање путоказа.

5. Популаризација и презентација СП „Црни бор у Петковској махали“.

14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И МАТЕРИЈАЛНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА УПРАВЉАЊА

Финансијски план управљања СП „Црни бор у Црноштици ” за период 2015-2024. година реализован је у износу од:

Период 2015-2024.	Учешће (рсд)			Свега (рсд)
	ЈП „Србијашуме“	Општина Босилеград		
	1.388.816	1.215.865		2.604.681
%	53,3%	46,7%		100,00

План управљања СП „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године реализован је са 100 %.

План сачинили:

Светлана Баковић, дипл.инж.пољ.

Јовица Стефановић, дипл.инж.шум.

Александра Златковић, сан-еко.инж.спец

A. Zlatovic

Директор:

Шт. Брање - Брање

Никола Новковић, маст.инж.шум.

ЈП „Србијашуме” – Београд
Булевар Михајла Пупина 113

Телефони: 011/711-50-26; 711-50-29

Број: 13695

Датум: 17.09.2024

Скупштина општине Босилеград
Општинска управа
Ул. Георги Димитрова број 82
17540 Босилеград

Предмет: Извештај о остваривању плана управљања Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године

У складу са чланом 54. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18 - др.закон и 71/21), достављамо Вам Извештај о остваривању плана управљања Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године, на усвајање.

У прилогу акта достављамо Вам:

- Извештај о остваривању плана управљања Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године.
- Одлуку Надзорног одбора ЈП „Србијашуме“ којом се доноси Извештај о остваривању плана управљања Спомеником природе „Црни бор у Петковској махали“ за период 2015-2024. године (број 156/2024-6 од 30. 04 2024. године).

Вршилац дужности директора

Крето Јанјушевић

Јавно предузеће за
гадовање шумама
„СРБИЈАШУМЕ“ са п.о.
Број: 156/2024-6
Датум: 30.04. 2024. године
Нови Београд
Булевар Михајла Пупина 113

На основу члана 22. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“ број 15/2016 и 88/2019), члана 52., 53. и 54. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016, 95/2018-др.закон и 71/2021), Надзорни одбор Јавног предузећа за гадовање шумама „Србијашуме“, на седници одржаној дана 30.04. 2024. године, доноси

**ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНА УПРАВЉАЊА
СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ „ЦРНИ БОР У ПЕТКОВСКОЈ МАХАЛИ“
ЗА ПЕРИОД 2015-2024. ГОДИНА**

Председник Надзорног одбора

Милош Срећковић